

Markku Kuula¹ ja Veli-Pekka Heikkinen²

Metsätieteellisen Seuran rahastojen taloudenhoitoa aikana, jolloin Suomi liittyi Euroopan Unionin jäseneksi ja markka vaihtui euroksi

Kuula M., Heikkinen V.-P. (2025). Metsätieteellisen Seuran rahastojen taloudenhoitoa aikana, jolloin Suomi liittyi Euroopan Unionin jäseneksi ja markka vaihtui euroksi. Metsätieteen aikakauskirja 2025-25006. Tieteen tori. 3 s. <https://doi.org/10.14214/ma.25006>

Yhteystiedot ¹Aalto-yliopisto, Espoo; ²eQ Oyj, Helsinki

Sähköposti markku.kuula@aalto.fi

Hyväksytty 28.11.2025

Tämä kertomus kuvaa allekirjoittaneiden toimia Metsätieteellisen Seuran rahastojen taloudenhoitajina. Kirjoituksen sisällöstä vuodesta 1988 vuoteen 1997 vastaa Markku Kuula ja vuodesta 1997 vuoteen 2003 Veli-Pekka Heikkinen.

Toimin vuodesta 1988 vuoteen 1997 Suomen Metsätieteellisen Seuran taloudenhoitajana. Tämä oli monessa suhteessa mielenkiintoinen ja opettavainen tehtävä nuorelle kauppatieteiden maisterille.

Aloittaessani tehtävässä Suomen rahamarkkinat olivat olleet säännellyt, ja mahdollisten sijoituskohteiden määrä oli rajoittunut Helsingin pörssin tarjoamiin arvopapereihin, kiinteistöihin, asunto-osakkeisiin ja pankkien tarjoamiin talletusmahdollisuuksiin. Tuolloin seuran rahastot sisälsivät pääosin Helsingin pörssissä noteerattuja osakkeita. Apurahoja jaettiin näistä osakkeista saaduista osinkotuotoista.

Varsin nopeasti aloitettuani taloudenhoitajan tehtävässä rahoitusmarkkinoilla tapahtui suuria muutoksia. Vuonna 1989 Suomen Pankki nosti korkotasoa ja yritti näin hillitä ylikuumentunutta taloutta, jonka merkkejä olivat korkeat inflaatiolukemat ja se, että esimerkiksi pörssiosakkeiden hinnat olivat nousseet nelinkertaisiksi verrattuna vuoteen 1985.

Inflaatiosta huolimatta osinkotuotot pysyivät kuitenkin varsin maltillisina. Tästä syystä aloimme pohtia mahdollisuutta parantaa rahastojen tuottoa aktiivisemmalla varainhoidolla. Koska seuran rahastojen varoja oli tähän saakka sijoitettu rahastoittain eri osakesarjoihin, ei sijoitustoimintaa voitu suunnitella parhaalla mahdollisella tavalla. Tällöin päätettiin yhdistää seuran rahastojen sijoitukset yhdeksi kokonaisuudeksi. Kirjanpidossa ne pidettiin edelleenkin itsenäisinä rahastoina.

Koska osakeomistukset eivät tuottaneet efektiivisesti kasvavia osinkotuloja, päätettiin etsiä paremmin tuottavia sijoituskohteita ja myydä valtaosa osakkeista. Uusia sijoituskohteita olivat aluksi lyhyeen korkoon sidotut talletustodistukset, joiden korko parhaimmillaan lähenteli kahtakymmentä prosenttia. Niiden vikana vain oli se, etteivät ne kuuluneet talletussuojan piiriin. Seuran

rahastojen säännöissä määrätään, että varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti. Niinpä rahat siirrettiin vuoden 1991 alussa talletussuojan piirissä oleviin kohteisiin.

Vuonna 1991 alkoivat pankkisektorin vaikeudet kasaantua. Lopulta Suomen Pankki laski markan kellumaan vuonna 1992 ja tämän jälkeen Suomi ajautui pankkikriisiin. Tämän jälkeen romahtivat myös pörssikurssit sekä asuntojen että liikehuoneistojen hinnat. Tällöin rahastoille hankittiin edullisesti pieniä asuntoja ja muutama liikehuoneisto Helsingin keskustasta. Ideana oli saada jatkuvaa turvattua tuottoa, jolla voitiin tukea metsäntutkimusta ja tutkijoita. Tuolloisten uusien sijoitusten efektiiviset tuotot olivat 8–10 % vuodessa. Ajatus oli, että huoneistot ja asunnot voidaan myydä myös myöhemmin, kun hintataso on palannut ennalleen tai jopa noussut. Näinä vuosina Metsätieteellisen seuran rahastot moninkertaistivat myöntämiensä apurahojen määrän.

Vuonna 1997 päätin luopua seuran taloudenhoitajan tehtävästä, koska työtehtäväni Helsingin kauppakorkeakoulussa edellyttivät entistä suurempaa keskittymistä niihin. Ennen tehtävistä vetäytymistäni esitin KTM Veli-Pekka Heikkisen nimeämistä seuran uudeksi taloudenhoitajaksi.

Markku Kuula

Suomen Metsätieteellinen Seuran taloudenhoito 1997–2003

Aloittaessani Suomen Metsätieteellisen Seuran taloudenhoitajana toimin Helsingin kauppakorkeakoulussa Talousmatematiikan ja tilastotieteen assistenttina. Seuran taloudenhoitajana toimiminen oli siten antoisa ja arvokas lisä muuhun päivätyöhön. Tehtävässä sai seurata läheltä tieteellisten lehtien julkaisutoimintaa, apurahojen jakamista sekä tietysti olla mukana päättämässä Seuran salkun sijoituksista.

Suomi liittyi Euroopan unioniin vuonna 1995, mikä avasi uusia mahdollisuuksia kansainvälisille sijoittajille ja vaikutti Suomen talouteen ja arvopaperimarkkinoihin. Suomen arvopaperimarkkinat kehittyivät merkittävästi 1990-luvulla ja arvopaperisalkut alkoivat kansainvälistyä. Suomen Metsätieteellisen Seuran salkku muuttui vastaavasti kansainvälisemmäksi lähinnä kansainvälisten osakerahastojen myötä. 1990-luvun loppua leimasivat arvopaperimarkkinoilla Aasian (1997) ja Venäjän (1998) talouskriisit sekä IT-kupla. Aasian kriisissä Kaakkois-Aasian valtiot joutuivat valuuttakeinottelun kohteeksi ja joutuivat lopulta devalvoimaan valuuttansa. Aasian talouskriisin seurauksena raaka-aineiden hinnat laskivat ja aiheuttivat Venäjän budjetin alijäämän paisumisen. Rupla romahti ja Venäjä ajautui maksukyvyttömyyteen. Venäjän osakemarkkinat romahtivat ja ulkomaiset yritykset pakenivat Venäjältä. Näillä kriiseillä ei ollut kuitenkaan juurikaan vaikutusta Suomen Metsätieteellisen Seuran salkun arvonkehitykseen. Huolimatta edellä mainituista paikallisista kriiseistä vuosina 1997–2000 osakkeiden ja etenkin teknologiayritysten osakkeiden arvot nousivat voimakkaasti, kun sijoittajat innostuivat internetin ja tietotekniikan mahdollisuuksista. Suomessa mm. Nokian ja Soneran osakkeiden kurssit nousivat merkittävästi. Myös Suomen Metsätieteellisen Seuran salkussa osakkeiden arvot nousivat vuosituhannen lopulla voimakkaasti. 1990-luvun lopulla SMS:n suomalaisten osakkeiden riskiä vähennettiin ja sijoituksia lisättiin korkoihin. Sen lisäksi osakesalkku kansainvälistyi. Salkku oli hyvin hajautettu, mikä pehmensi salkun arvon laskua, kun IT-kupla lopulta puhkesi vuoden 2000 lopulla. Maailman osakkeiden arvot laskivat vuosina 2000–2003 lähes 59 % (MSCI World -indeksi). Teknologiaosakkeiden arvot laskivat huipusta jopa 80 %. Myös joitakin 1990-luvun laman aikana hankittuja huoneistoja realisoitiin 1990-luvun lopulla voimakkaan arvonnousun jälkeen.

Suomen Metsätieteellisen Seuran talouden kannalta keskeisiä tekijöitä tuona aikana olivat Suomen Akatemian julkaisuavustus, yhteistyö Metsäntutkimuslaitoksen kanssa julkaisutoiminnassa

ja apurahojen osalta sijoitustuotot. Koska talous oli julkaisutoiminnan osalta kireä vuosituhannen vaihteessa, toimistonhoitajan tehtävä jouduttiin muuttamaan puolipäivätoimimiseksi. Tämän seurauksena Seuran kirjanpito ulkoistettiin Nordean säätiöpalvelulle.

Vuonna 2000 syksyllä siirryin Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varmaan sijoitusriskienhallintapäälliköksi ja vähitellen varsinaiset työtehtävät alkoivat vaatia niin paljon aikaa, että vuonna 2003 oli aika jäädä pois Seuran taloudenhoitajan tehtävästä. Seuraavan taloudenhoitajan aikana Seuralla oli kuitenkin joitakin vuosia sijoitusasioihin neuvoa antava elin, jossa olin mukana asiantuntijana.

Veli-Pekka Heikkinen